

Sygn. akt VIII Ga 184/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Anna Budzyńska (spr.)

SR del. Rafał Lila

Protokolant: st. sekr. sąd. Eliza Sandomierska

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2014 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z wniosku Przedsiębiorstwa (...) spółki akcyjnej w S.

o zmianę wpisu

na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie dnia 31 marca 2014 r., sygnatura akt SZ XIII Ns-Rej KRS (...)

oddala apelację.

Sygn. akt VIII Ga 184/14

UZASADNIENIE

W dniu 14 sierpnia 2013 roku wnioskodawca Przedsiębiorstwo (...) spółka akcyjna w S. wystąpił z wnioskiem o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców poprzez zmianę wpisu dotyczącego składu rady nadzorczej oraz dokumentów sprawozdawczości finansowej za rok 2012. Wniosek oraz załączniki zostały podpisane przez B. Z. (1).

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2014 roku Referendarz sądowy oddalił wniosek. W uzasadnieniu orzeczenia Referendarz podniósł, że z treści załączonego do wniosku aktu notarialnego wynika, że do zwołania Zgromadzenia Akcjonariuszy wnioskodawcy zgodnie ze statutem spółki uprawniony jest zarząd (§ 15 ust. 2 Statutu, który odpowiada treści art. 399 § 1 k.s.h.). Referendarz ustalił, że Zgromadzenie zwołał pismem datowanym na dzień 22 maja 2013 roku B. Z. (1) – prezes zarządu Spółki, który, zgodnie z informacją Krajowego Rejestru Karnego, utracił mandat w zarządzie w dniu 24 kwietnia 2013 roku - na skutek uprawomocnienia się w tym dniu wyroku skazującego za czyn z art. 18 §2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k., który to czyn objęty jest zakresem zastosowania art. 18 § 2 i 3 k.s.h. W odpowiedzi na wezwanie referendarza Spółka przedstawiła uchwałę aktualnego zarządu w sprawie zatwierdzenia czynności zwołania zgromadzenia przez byłego prezesa zarządu powołując jako podstawę art. 756 k.c. w zw. z art. 14 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. W ocenie Referendarza - w powyższych okolicznościach za odmową wpisu przemawiał brak możliwości zastosowania art. 756 k.c. do czynności zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszy, albowiem dla takiej czynności ustawa Kodeks spółek handlowych wskazuje krąg uprawnionych podmiotów i spółka nie może zlecić dokonania takiej czynności osobie nie wymienionej w ustawie. W związku z wadliwym zwołaniem walnego zgromadzenia akcjonariuszy nie doszło do ukonstytuowania się organu w postaci walnego zgromadzenia, a

w konsekwencji podjęte uchwały nie są uchwałami walnego zgromadzenia i nie mogą stanowić podstawy dokonania wpisu w rejestrze.

W skardze na powyższe postanowienie wnioskodawca wniósł o jego uchylenie i dokonanie wpisu w rejestrze. W uzasadnieniu skargi wnioskodawca przyznał, że B. Z. (1) utracił mandat w zarządzie Spółki w dniu 24 kwietnia 2013 roku. Wskazał, że B. Z. (1) zwołał coroczne zwyczajne zgromadzenie akcjonariuszy przy pełnej aprobacie Rady Nadzorczej Spółki. Skarżący zaznaczył, że zwołanie zgromadzenia przez B. Z. (1) zatwierdził obecny prezes zarządu S. P., który zatwierdził również sprawozdanie finansowe za 2012 rok. W ocenie wnioskodawcy w ten sposób wadliwe czynności zostały uzdrowione. Za taką oceną przemawiają zdaniem wnioskodawcy uregulowanie zawarte w art. 2 k.s.h. w zw. z art. 756 k.c. i 752 k.c. Powołując się na powyższe przepisy skarżący podniósł, że Spółka nie zleciła B. Z. (1) zwołania walnego zgromadzenia, ale B. Z. (1) w interesie Spółki zwołał to zgromadzenie na podstawie art. 752 k.c., a następnie czynność ta została potwierdzona – na podstawie art. 756 k.c. uchwałą Zarządu.

Postanowieniem z dnia 31 marca 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w sprawie o sygn. akt SZ XIII Ns-Rej. KRS (...) oddalił wniosek; zwrócił wnioskodawcy kwotę 250 zł oraz obciążył wnioskodawcę kosztami postępowania.

Sąd Rejonowy wskazał, że w analizowanej sprawie nie budziło wątpliwości, że B. Z. (1) w dacie zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszy Przedsiębiorstwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S. utracił mandat w zarządzie tej spółki. Wyjaśnił, że sąd rejestrowy jest zobowiązany do przeprowadzenia kontroli dołączonych do wniosku dokumentów pod względem zgodności ich formy i treści z przepisami prawa. Stwierdził, że sąd rejestrowy, na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym jest uprawniony do badania wpływu naruszeń procedury podejmowania uchwał przez walne zgromadzenie akcjonariuszy spółki akcyjnej na ich treść. Sąd I instancji powołał się na poglądy Sądu Najwyższego, w świetle których uprawnienie sądu rejestrowego obejmujące kontrolę ważności uchwał w postępowaniu rejestrowym, w którym stanowiły one podstawę wnioskowanego wpisu, odpowiada utrwalonej wykładni art. 23 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym i nie narusza przepisów o właściwości sądu.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd pierwszej instancji stwierdził, że brak było podstaw do dokonania wpisu wnioskowanej przez Przedsiębiorstwo (...) spółki akcyjnej w S. zmiany, albowiem uchwały stanowiące podstawę wpisu do rejestru zapadły w okolicznościach niezgodnych z przepisami prawa, a to w szczególności z art. 399 § 1 k.s.h., który stanowi, że walne zgromadzenie zwołuje zarząd. Analiza załączonych do wniosku dokumentów, dokonana w powiązaniu z uzyskaną z Krajowego Rejestru Karnego i niekwestionowaną przez wnioskodawcę okolicznością skazania prezesa zarządu Spółki prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo objęte zakresem zastosowania art. 18 § 2 i 3 k.s.h., prowadzi do jednoznacznego wniosku o wadliwość zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszy. Zgodnie bowiem z brzmieniem statutu wnioskującej spółki, który odpowiada treści art. 399 § 1 k.s.h. walne zgromadzenie powinno być zwołane przez zarząd. Nie ulega wątpliwości, że były członek zarządu nie może skutecznie zwołać walnego zgromadzenia z tej przyczyny, że wraz z wygaśnięciem mandatu nie działa on już jako organ spółki, a jego czynności nie są czynnościami organu. Dla skutecznego zwołania zgromadzenia wymagane jest dokonanie tej czynności przez zarząd.

Sąd Rejonowy wskazał, że wbrew stanowisku skarżącego, do zwołania zgromadzenia nie mają zastosowania przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Pojęcie prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia odnosi się do przypadków działania stanowiącego ingerencję w cudze sprawy przez osobę, która nie jest do tego uprawniona ani zobowiązana. W nauce prawa wskazuje się, że osobą, której sprawa jest prowadzona przez inny podmiot (*dominus negotii*), może być każdy podmiot prawa: osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną. Zdaniem Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie w zakresie tym nie mieści się organ osoby prawnej, a zatem czynności zastrzeżone przez ustawę dla organów osoby prawnej nie mogą być przedmiotem zlecenia w rozumieniu art. 752 k.c. W konsekwencji należy dojść do wniosku, że czynności dokonane przez osobę, która nie występowała w roli organu nie mogą być potwierdzone przez później umocowany organ.

Reasumując powyższe rozważania Sąd Rejestrowy uznał, że nie doszło do skutecznego zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszy, a zatem zgromadzenie, które odbyło się w dniu 28 czerwca 2013 roku nie miało przymiotu organu spółki akcyjnej, a uchwały na nim podjęte nie były uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Przedsiębiorstwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S.. Skoro uchwały te nie są uchwałami organu osoby prawnej nie mogą stanowić podstawy wpisu do rejestru.

Na podstawie art. 84 ust. 1 w zw. z art. 82 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd pierwszej instancji rozstrzygnął o zwrocie uiszczonej przez wnioskodawcę opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, albowiem w związku z oddaleniem wniosku ogłoszenie nie zostanie dokonane. W przedmiocie kosztów postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 694⁸ § 1 k.p.c.

Wnioskodawca wniósł apelację od powyższego orzeczenia, zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu naruszenie:

- art. 2 k.s.h. w zw. z art. 752 k.c. i w zw. z art. 756 k.c. przez przyjęcie, iż przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia w zw. z art. 399 § 1 k.s.h. nie znajdują zastosowania do skutecznego zwołania w dniu 28.06.2013 r. zgromadzenia akcjonariuszy przez B. Z., który nie miał przymiotu organu spółki. W konsekwencji przyjęcie, że uchwały na nim podjęte nie były uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. i nie mogą stanowić podstawy wpisu do rejestru.

- art. 399 § 1 k.s.h. przez przyjęcie, że walne zgromadzenie akcjonariuszy może zwołać wyłącznie zarząd.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł uchylenie zaskarżonego postanowienia i orzeczenie zgodnie z wnioskiem oraz zasądzenie kosztów postępowania skargowego oraz apelacyjnego. Nadto wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań M. P. – Przewodniczącego Rady Nadzorczej (...) S.A.- na okoliczność uzgodnienia i akceptacji zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy przez B. Z. (1) na dzień 28 czerwca 2013 r.

W uzasadnieniu wskazał, że w świetle regulacji art. 399 k.s.h. kompetencje do zwołania walnego zgromadzenia oprócz zarządu mają także inne podmioty.

Podniósł, że osoba prawna działa przez swoje organy, z tych też względów możliwe jest zastosowanie regulacji art. 752 k.c. W przedmiotowej sprawie spółka utraciła zarząd tj. mandat członka zarządu wygasł, wobec czego B. Z. (1) – były prezes zarządu- dokonał czynności zwołania zgromadzenia przy udziale i akceptacji Rady Nadzorczej (...) S.A. Podał, że aktualny prezes zarządu S. P. zatwierdził w trybie art. 756 k.c. zwołanie przez Z. Z. zgromadzenia, podejmując w tym przedmiocie uchwałę z dnia 21 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną żądania wnioskodawcy wyrażoną przez Sąd pierwszej instancji. Na całkowitą aprobatę zasługiwał pogląd Sądu Rejonowego o tym, że wobec zwołania zgromadzenia przez osobę nieuprawnioną, nie sposób uznać, że uchwały podjęte na tym zgromadzeniu są uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Przedsiębiorstwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S.. W konsekwencji uchwały te nie mogły stanowić podstawy wpisu do rejestru.

Wskazać należy, że zarzuty sformułowane w apelacji stanowią w istocie powielenie argumentacji podniesionej przez skarżącego już w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji, do których to twierdzeń Sąd Rejonowy odniósł się w sposób wyczerpujący, należycie uzasadniając swoje stanowisko.

Podnieść trzeba, że w niniejszej sprawie niespornym było, że w momencie zwołania przez B. Z. (1) walnego zgromadzenia akcjonariuszy wnioskodawcy osoba dokonująca tej czynności nie była już członkiem zarządu Przedsiębiorstwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w S.. Wnioskodawca nie kwestionował tego, że B. Z. (1) został

skazany prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo objęte zakresem zastosowania art. 18 § 2 i 3 k.s.h., co skutkowało utratą uprawnienia do pełnienia funkcji członka zarządu. Powyższe przesądza o wadliwości zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszy. Zgodnie bowiem z brzmieniem statutu wnioskującej spółki, który odpowiada treści art. 399 § 1 k.s.h., walne zgromadzenie powinno być zwołane przez zarząd. Oczywistym jest, że były członek zarządu nie może skutecznie zwołać walnego zgromadzenia albowiem wraz z wygaśnięciem mandatu nie działa już jako organ spółki.

Chybione były także argumenty skarżącego o tym, że w niniejszej sprawie wadliwie Sąd Rejonowy przyjął, że zgromadzenie akcjonariuszy może zwołać tylko zarząd. Co prawda norma art. 399 § 4 k.s.h. dopuszcza możliwość zwołania zgromadzenia także przez inne podmioty, jednakże wyraźnie stanowi, iż takie uregulowanie musi znaleźć odzwierciedlenie w statucie. Jak już zaś była o tym mowa - statut wnioskodawcy przewiduje, że wyłączną kompetencję do zwołania zgromadzenia posiada zarząd.

W ocenie Sądu Okręgowego na uwzględnienie nie zasługiwały także twierdzenia skarżącego o tym, że do zwołania zgromadzenia znajdują zastosowanie przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Zgodnie z regulacją art. 2 k.s.h. w sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. W rozumieniu art. 2 k.s.h. kwestia nie uregulowana w k.s.h. to taka kwestia, której nie rozstrzygają przepisy k.s.h. dotyczące materii, w ramach której ona się pojawiła. Jedynie wówczas gdy wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio. Innymi słowy jeżeli w kodeksie spółek handlowych dana kwestia jest uregulowana w sposób wyczerpujący to wykluczone jest zastosowanie przepisów k.c. Zdaniem Sądu Okręgowego taki autonomiczny charakter ma unormowanie art. 399 k.s.h., regulujący krąg podmiotów uprawnionych do zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszy. Oznacza to zatem, że wobec uregulowania tej kwestii w kodeksie spółek handlowych przepisy kodeksu cywilnego nie znajdują zastosowania.

Z powyższych względów zbędne było przeprowadzenie dowodu z przesłuchania M. P.. Zgodnie bowiem z regulacją art. 227 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie. Skoro brak było podstaw do stosowania w niniejszej sprawie przepisów dotyczących prowadzenia cudzych spraw bez zlecenia, w tym normy art. 756 k.c., to tym samym bezprzedmiotowe było przesłuchanie tego świadka na okoliczność uzgodnienia i akceptacji zwołania Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy przez B. Z. (1).

Także powołane przez skarżącego w apelacji wyroki Sądu Najwyższego nie mogły stanowić podstawy do przyjęcia, że w niniejszej sprawie dopuszczalne było potwierdzenie działań dokonanych przez osobę niebędącą członkiem zarządu. Wskazać należy, że orzeczenie te zostały wydane w odmiennych stanach faktycznych - dotyczyły one bowiem funkcjonowania spółki w obrocie gospodarczym tj. kontaktów spółki z jej kontrahentami nie zaś, jak w niniejszej sprawie, jej stosunków wewnętrznych.

Z tych też względów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak na wstępie, oddalając apelację jako nieuzasadnioną.